

"אימא! אני מצליח לקרוא!"

על בדיקות וטיפול במיקוד ראייה המתבצעים ב'מעלה' - מרכז עזר להתפתחות הילד על ידי האופטומטריסט נורמן ארנובויץ'

מסוים ואצל אחרים הבעיה תהיה הפוכה לחלוטין. אצל חלק מהפציינטים נראה בעיה אחת בעין האחת ואחרת בעין השנייה, אצל אחרים עין עצלה תביא לבעיה של מיקוד.

מהם הסימפטומים העלולים להצביע על בעיה במיקוד ראייה?

מגוון שלם של תסמינים יכולים להצביע על בעיה במיקוד ראייה. בין השאר כאשר רואים מטושטש או חווים כאבי ראש תכופים, כשמרגישים תחושת בעירה בעיניים לאחר קריאה יכול הדבר להצביע על בעיה במיקוד ראייה. יש שיחוו את הקושי במיקוד כאשר 'יראו' צבעים שונים תוך כדי קריאה מטקסט בעל צבע אחיד, ישנם גם דיווחים של אנשים שמערכת הראייה שלהם משדרת הפרעה ויזואלית ש'רצה' מול שדה הראייה.

ככלל, ילדים לא בהכרח ידעו להגדיר את הקושי שאותו הם חווים ואצל רבים מהם יתבטא הדבר בבעיות לימודיות שונות או קושי בריכוז. אנחנו פוגשים לא פעם ילדים שאובחנו בטעות כבעלי הפרעת קשב בשעה שבפועל הבעיה שממנה סבלו הייתה במיקוד ראייה באופן שהקשה עליהם מאוד את הלימוד וכתוצאה מכך הגיעה האבחנה השגויה.

שמונים אחוזים מהלמידה מתבצע דרך הראייה, ולכן חשוב כל כך להיות מודעים לנושא מיקוד הראייה ולהשפעתו על הלמידה התקינה.

חשוב להדגיש בהקשר לכך שילד הסובל מקשיים לימודיים חייב לעבור אבחון מקיף שרואה את המכלול שלו, ורק מכון שרואה את הילד בצורה כללית ובעל אפשרויות רבות ושונות יכול לאבחן נכון ולתת את הטיפול המקצועי והמתאים ביותר לבעיה הספציפית שממנה סובל הילד.

שמענו על קשיים לימודיים. איפה עוד תתבטא בעיה במיקוד ראייה?

על הקריאה, כמובן. על רצף ושטף הקריאה, על ההבנה של

כשיהודה היה בכיתה ב' העובדות היו ברורות למלמד כמו גם להורים השבורים. יהודה איננו מצליח לקרוא. לאט אבל בהתמדה כרסמו בלב ההורים תהיות שונות שגרמו להם להרים ידיים עוד לפני שהחלו לברר על טיפול. חסי, אחות של האימא שלמדה פעם חינוך מיוחד אבל היום היא מזכירה בקופת חולים, טענה שאולי מדובר בבעיית שלילה. הדודה ברכה נבהלה ש"אולי, חס ושלום, הילד הוא דיסלקטי?" ומנוחה, החברה מהעבודה, הציעה מכון ללימודי קריאה ש"עשה את העבודה נהדר עם מוטי שלה". אלא שלאחר חצי שנה במכון הקריאה, ההורים של יהודה חשבו להרים ידיים. רק אז הם הגיעו לאופטומטריסט נורמן ארנובויץ'. לאחר אבחון מקיף התברר להם שהבעיה של הילד שלהם היא בכלל בכיוון אחר וניתנת לפתרון בקלות יחסית. יהודה סובל מבעיה במיקוד ראייה.

בעיה במיקוד ראייה. כמה פשוט.

שוחחנו עם המומחה הנודע לתפקודי עיניים נורמן ארנובויץ', ולמדנו לא מעט על התופעה הלא נדירה. חזרנו עם ידע רב ומרתק שיש בו כדי להועיל לילדים רבים כל כך ולעזור להם לקרוא בס"ד בקלות ובשטף.

מהו מיקוד ראייה?

מיקוד ראייה הוא שם כוללני שניתן לתפקודים השונים של כל חלקי מערכת הראייה של האדם. למנות כמה: מערכת ההתכנסות, מיקוד, מעקב. עין עצלה, פזילה. המערכת השרירית של העין על כל מורכבותה. ולא רק.

מה הגורם לבעיה במיקוד ראייה?

אין גורם אחד להפרעה במיקוד ראייה. בעיות במיקוד ראייה יכולות להגיע מגורמים שונים, ואין מטופל דומה למשנהו. מדובר בקשת של גורמים שרק אופטומטריסט מומחה לבעיות במיקוד ראייה יוכל לזהות אותן. כך, למשל, ישנם הסובלים מבעיות מיקוד כיוון ששרירי העיניים פועלים באופן

עדשות משקפיים מיוחדות הממקדות את הראייה ופועלות על העין באופן דומה לתרגילים בכך שהן 'מאמנות' את העין לפעול ביתר יעילות על מנת לקרוא או לראות בצורה תקינה. העדשות מורכבות על משקפי המטופל בטווח של בין שנה לשנה וחצי. כאשר המטופל מגיע למיקוד ראייה משביע רצון מסתיים בהתאם הצורך בשימוש בעדשות אלו.

האם ישנה אפשרות שילד שנבדק בעבר ונמצא שאינו לוקה בבעיית מיקוד ראייה ימצא כלוקה בבעיה בבדיקה חוזרת?

לחלוטין כן. העין שלנו היא אורגניזם חי, וככזה, מתבצעים בו שינויים כל הזמן. במילים אחרות: כשם ששרירים עלולים להיחלש עם הזמן ובאותה מידה בה בעיית ראייה יכולה לצוץ בכל שלב בחיים, כך בעיית מיקוד ראייה יכולה להתפתח עם הזמן. לכן ייתכן שילד בן חמש יבוא למכון ונהיה שבעי רצון מתפקודי העיניים שלו מכיוון שהם תואמי גיל, וילד בן עשר עם אותם תפקודי עיניים ימצא כסובל מבעיה מכיוון שתוצאות הבדיקה אינם תואמי גיל.

הנקרא וכתוצאה מכך גם על כתיבה. לכן, כשיש בעיה בקריאה חשוב לבדוק בין השאר את מיקוד הראייה. פתרון של בעיית מיקוד תאפשר לילד לקרוא ברצף ובשטף כמו יתר חבריו. יש להדגיש שלא כל בעיית קריאה מקורה בבעיה במיקוד. ישנם ילדים הסובלים מבעיה של חציית קו אמצע, של שליפה ועוד גורמים נוספים, ולכן חשובה כל כך הפנייה למכון מקצועי ומיומן המשלב קשת רחבה של אפשרויות ואבחון מקצועי הרואה את הילד כמכלול.

מי רשאי לטפל בבעיית מיקוד ראייה?

רשאי לטפל בבעיית מיקוד ראייה רק אופטומטריסט מורשה המתמחה בבעיות מיקוד ראייה. חשוב להדגיש שלא כל אופטומטריסט מתמחה בתפקודי עיניים, ולכן לא כל אחד יכול לאבחן ולטפל בנושא.

איך יראה האבחון בבעיית מיקוד ראייה?

הבדיקה מתבצעת על ידי כלים מיוחדים המקובלים לאבחון מיקוד ראייה. בנוסף, במכון 'מעלה' נוספו שיטות מקצועיות ומתקדמות יותר כמו משקפיים מיוחדים שמרכיבים על עיני המטופל והם משדרים למחשב הרופא המטפל ומדווחים לו על משתנים שונים המתרחשים בעיניים בעת הקריאה. מדובר על מכשיר נדיר וייחודי מסוגו בארץ.

איך מתבצע הטיפול בבעיות

מיקוד ראייה?

הטיפול המקובל במיקוד ראייה הוא דרך תרגילי עיניים. מבצעים תרגילים אינטנסיביים במשך חצי שעה מדי יום ובכך מרגילים את העיניים לפעול בדרך הנכונה. טיפול אחר וייחודי הוא הטיפול אותו הביא אלינו למרפאה ד"ר נורמן ארנובitch.

מקובל במסגרת שירותי הבריאות בבתי הספר לערוך לילדים בדיקת ראייה באמצע תהליך לימוד הקריאה. בדיקה זו מסננת ראייה מרחוק ומקרוב. חשוב לדעת שבדיקות אלה אינן מקיפות מספיק כדי לשלול בעיית מיקוד ראייה.

מהי הייחודיות של מכון 'מעלה' בטיפול בבעיות אלו?

מכון 'מעלה' איננו רק מכון לבדיקות מיקוד ראייה. במכון מטפלים בכל בעיות הקריאה, כאשר אחד הדברים שאנחנו בודקים בין השאר הוא בעיות עיניים. באופן כזה רבים הסיכויים שילד יזכה בסייעתא דשמיא לאבחון הכי מקצועי והכי מדויק שייתן מענה לקושי הספציפי שלו. 'מעלה' בראשות הרב יונה קלפהולץ היא מרכז מעקב להתפתחות וקידום הילד. אנחנו משקיעים באנשי המקצוע הטובים בתחומם. המנהלת המקצועית של המכון, הגב' ה' ליפשיץ עורכת בין השאר, אינטייקים - ניהול תיק מקצועי. הורים המגיעים למכון, לעיתים מבולבלים באשר למקור ממנו נובע הקושי של ילדם וממגוון האפשרויות הקיימות היום. הם מקבלים הדרכה והכוונה מתאימים וייעוץ שממפה את הצרכים של הילד ואת סדרי העדיפויות לטיפול. הצוות שלנו מונה אנשי מקצוע מובחרים לקידום הרגשי, ריפוי בעיסוק, ריפוי דיבור פיזיותרפיה וקריאה. גב' א' רוזנפלד, ראש תחום קידום קריאה מאבחנת את הסיבה שבשלה הילד עדיין אינו שולט בקריאה. אחר כך מוגדר הטיפול המתאים על פי קצב שמתאים לקושי. ברוב המקרים תוך חצי שנה או אפילו פחות נפתרת הבעיה מהשורש.

יש כיום היצע נפלא של פתרונות לכל קושי, והחכמה היא לדעת להתאים את הפתרון המקצועי והיעיל ביותר לקושי ממנו הילד סובל עד להצלחתו המלאה לשמחתו ולשמחת ההורים והמורים.

מעלה: יחיא קאפח 2 ירושלים (פינת חבקוק, מתחת לחנות מייסטעט) טלפון: 02-5478999

